

Dosarul nr.2r-307/23
2-23006365-01-2r-17072023

Instanța de fond: Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari – I. Malanciuc
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, A. Braga, V. Mihaila

DECIZIE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Nicolae Stratenco și avocatul acestuia Sergiu Bucicov,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva lui Nicolae Stratenco cu privire la încasarea datoriei în ordine de regres,

împotriva încheierii din data de 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către Nicolae Stratenco, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel,

a constatat:

La 12 ianuarie 2023, Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Stratenco cu privire la încasarea datoriei în ordine de regres.

Prin hotărârea Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari din 23 martie 2023 s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva lui Nicolae Stratenco cu privire la încasarea datoriei în ordine de regres (f.d.135,152-157).

La 19 aprilie 2023, Nicolae Stratenco a depus cererea de apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată. Concomitent a solicitat eșalonarea plății taxei de stat la depunerea cererii de apel sau acordarea unui termen pentru achitarea taxei de stat (f.d.148-150).

Prin încheierea din 05 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea cu privire la eșalonarea plății taxei de stat la depunerea apelului înaintată de Nicolae Stratenco, nu s-a dat curs cererii de apel, s-a comunicat lui Nicolae Stratenco necesitatea prezentării apelului motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1 523,61 lei, stabilindu-i-se un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii pentru lichidarea neajunsurilor menționate (f.d. 161-163).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 15 iunie 2023 a restituit cererea de apel depusă de către Nicolae Stratenco, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368, alin. (1)

din Codul de procedură civilă (f.d. 166-170).

Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs Nicolae Stratenco și avocatul acestuia Sergiu Bucicov, prin care au solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel din data de 15 iunie 2023, remiterea cauzei la rejudecare cu acordarea unui termen pentru lichidarea neajunsurilor și indicarea sumei taxei de stat pe care trebuie să o achite apelantul. (f.d. 172-175)

În motivarea recursului Nicolae Stratenco și avocatul Sergiu Bucicov, au invocat dezacordul cu încheierea contestată, menționând că despre existența hotărârii Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari din 23 martie 2023 a aflat pe data de 01 aprilie 2023.

Totodată a menționat că urma să depună apel motivat după ce va lua cunoștință cu hotărârea redactată, însă nici până la depunerea recursului nu a primit hotărârea redactată și motivată a Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari din 23 martie 2023. La fel nu a primit nici o încheiere a instanței de apel privind cuantumul și mărimea taxei de stat pe care trebuie să o achite pentru examinarea apelului depus.

Recurentul a mai susținut că termenul de depunere a apelului motivat se calculează din momentul primirii hotărârii contestate, pe care acesta nu a primit-o și nici nu a luat cunoștință cu materialele cauzei, nefiind informat despre acest drept.

La 18 august 2023 Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a depus referință asupra recursului înaintat de către Nicolae Stratenco, reprezentat de avocatul Sergiu Bucicov, considerând oportun respingerea recursului și menținerea încheierii instanței de apel din data de 15 iunie 2023. În acest sens intimata a menționat că la caz se confirmă indubitabil legalitatea expedierii de către instanța de apel la 13 mai 2023 a copiei încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din conținutul normei de drept menționate se desprinde faptul că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii instanței de apel începe a curge de la data comunicării actului de procedură.

Prin recursul înaintat la data de 07 iulie 2023 Nicolae Stratenco și avocatul Sergiu Bucicov printre altele au solicitat și repunerea în termenul de declarare a recursului.

Din materialele dosarului rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la 15 iunie 2023, expediată lui Nicolae Stratenco prin intermediul oficiului poștal, iar avocatului Sergiu Bucicov prin intermediul poștei electronice, la 26 iunie 2023. (f.d.171)

Prin urmare, termenul de declarare a recursului, împotriva încheierii din data de 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a început a curge din 27 iunie 2023 și a expirat la 11 iulie 2023.

În circumstanțele relatate Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu se va expune asupra solicitării recurentului cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului, deoarece recurentul și-a exercitat dreptul de a contesta încheierea instanței de apel în termen, la 07 iulie 2023.

În corespundere cu art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurenți și a

materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că prin hotărârea Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari din 23 martie 2023 s-a încasat de la Nicolae Stratenco în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” suma de 61 551 lei cu titlu de despăgubiri în ordine de regres, suma de 5 764,92 lei cu titlu de dobânda de întârziere, suma de 1 500 lei cheltuieli pentru asistența juridică, suma de 2 431,48 lei cheltuieli de judecată.

La 19 aprilie 2023 Nicolae Stratenco a declarat apel, concomitent a solicitat eșalonarea plății taxei de stat la depunerea cererii de apel sau acordarea unui termen pentru achitarea taxei de stat (f.d.150).

În conformitate cu art. 365, alin. (1), lit. d) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. 368, alin. (1) din Codul de procedură civilă dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Curtea de Apel Chișinău, constatând netemeinicia cererii cu privire la eșalonarea plății taxei de stat la depunerea apelului și că apelul depus de către Nicolae Stratenco nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 din Codul de procedură civilă și anume nu este motivat, prin încheierea din 05 mai 2023 nu a dat curs cererii de apel și a comunicat apelantului că necesită să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1 523,61 lei, stabilindu-i un termen de 10 zile din momentul primirii copieii încheierii pentru lichidarea neajunsurilor menționate (f.d. 161-163).

Dat fiind faptul că, în termenul acordat de instanța de apel Nicolae Stratenco nu a înlăturat neajunsurile indicate, prin încheierea din data de 15 iunie 2023 Curtea de Apel Chișinău, în baza art. 369, alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă, a restituit apelul declarat de către Nicolae Stratenco (f.d. 166-170).

Nicolae Stratenco prin recursul înaintat a criticat soluția instanței de apel, menționând că nu a recepționat copia încheierii prin care instanța de apel nu a dat curs cererii de apel și i s-a acordat un termen pentru depunerea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs subliniază că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

La caz, se atestă că instanța de apel, prin încheierea din data de 05 mai 2023 nu a dat curs cererii de apel depusă de către Nicolae Stratenco și i-a acordat un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat la depunerea apelului.

Instanța de apel la 13 mai 2023 a expediat copia încheierii din data de 05 mai 2023 la adresa electronică a avocatului Sergiu Bucicov avocatbucicov@yandex.ru (f.d. 164, verso).

Instanța de recurs atrage atenția asupra faptului că prin apelul depus la 19 aprilie 2023 avocatul Sergiu Bucicov, care apără interesele lui Nicolae Stratenco, a solicitat ca actele judecătorești să fie expediate la adresa electronică avocatbucicov@yandex.ru (f.d. 150).

Astfel, se atestă că adresa electronică avocatbucicov@yandex.ru este gestionată de către avocatul Sergiu Bucicov, care a depus și semnat apelul împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 23 martie 2023 și a solicitat expedierea actelor de procedura anume la această adresă electronică.

În aceste circumstanțe argumentul lui Nicolae Stratenco precum că nu a recepționat încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel și i s-a acordat un termen de 10 zile pentru prezentarea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat la depunerea apelului este considerat declarativ, ori încheierea a fost comunicată avocatului la data de 13 mai 2023.

Prin urmare, termenul de înlăturare a neajunsurilor indicate prin încheierea instanței de apel din 05 mai 2023 a început a curge din ziua imediat următoare recepționării încheierii și anume 14 mai 2023 și a expirat la 23 mai 2023.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că apelantul nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel și nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat până la data de 23 mai 2023.

Avocatul Sergiu Bucicov, abia la 22 mai 2023, a confirmat recepționarea încheierii Curții de Apel Chișinău din data de 05 mai 2023, obligându-se să înlătore neajunsurile în termen de 10 zile din momentul recepționării, adică din data de 22 mai 2023 (f.d. 165)

La acest aspect Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să accentueze că data comunicării actului de procedură se consideră data de 13 mai 2023, ori prin prisma art. 48, alin. (2) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 momentul recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar. La caz, avocatul Sergiu Bucicov a solicitat instanței de apel ca încheierile judecătorești să-i fie expediate la adresa electronică a acestuia avocatbucicov@yandex.ru.

La rândul său avocatul Sergiu Bucicov, indicând adresa la care să-i fie expediată corespondența de către instanța de judecată, urma să dispună de diligență și să verifice corespondența expediată la adresa electronică indicată avocatbucicov@yandex.ru.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel precum că apelantul nu s-a conformat încheierii din data de 05 mai 2023 și nu a prezentat apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în termen de 10 zile de la data comunicării încheierii.

Nicolae Stratenco prin recursul înaintat a mai menționat că nu a recepționat hotărârea instanței de fond motivată, iar termenul de depunere a apelului motivat se calculează din momentul primirii hotărârii redactate și motivate a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 23 martie 2023.

Aceste alegații sunt respinse de către instanța de recurs, ori termenul de înlăturare a neajunsurilor indicat în încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2023 nu este condiționat de momentul comunicării hotărârii motivate.

În plus, instanța de recurs mai relevă că hotărârile judecătorești au un caracter public, prin urmare actele judecătorești se publică pe Portalul Instanțelor Naționale de Judecată.

La caz, hotărârea motivată din data de 23 martie 2023 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, a fost publicată, la 26 aprilie 2023, pe pagina web a Judecătoriei Criuleni, <https://jcr.instante.justice.md/>. Apelul nemotivat a fost depus de către avocatul Sergiu Bucicov, la 19 aprilie 2023. Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 05 mai 2023 nu a dat curs apelului și a acordat apelantului un termen de 10 zile pentru lichidarea neajunsurilor, inclusiv pentru depunerea apelului motivat.

Deci, în condițiile date, și ținând cont de faptul că avocatul Sergiu Bucicov a depus apel nemotivat la 19 aprilie 2023, care cunoscând despre caracterul public al hotărârilor judecătorești și că acestea sunt publicate pe Portalul Instanțelor Naționale de Judecată, nu a depus diligența necesară și nu a verificat dacă hotărârea motivată a instanța de fond a fost publicată.

Totodată, instanța de recurs menționează că în cazul imposibilității executării în termen a indicațiilor instanței de apel apelantul prin prisma art. 115 din Codul de procedură civilă urma să solicite instanței de judecată prelungirea termenul de procedură.

Avocatul Sergiu Bucicov, recepționând copia încheierii instanței de apel, prin care nu s-a dat curs apelului și i s-a comunicat necesitatea prezentării apelului motivat, nu a beneficiat de dreptul prevăzut la art. 115 din Codul de procedură civilă și nu a solicitat prelungirea termenului de depunere a apelului motivat.

Argumentul recurentului precum că nu a cunoscut mărimea taxei de stat necesară la depunerea apelului, deoarece nu a primit nici o încheiere în acest sens, este respins de către instanța de recurs din motiv că prin încheierea din data de 05 mai 2023, care a fost recepționată de către avocatul recurentului la data de 13 mai 2023, Curtea de Apel Chișinău a indicat expres cuantumul taxei de stat care urmează a fi achitată de către apelant și anume în mărime de 1 523,61 lei

Mai mult, avocatul Sergiu Bucicov, cunoscând prevederile art. 56 alin. (1) din Codul de procedură civilă, era în drept să ia cunoștință cu materialele dosarului, respectiv cu hotărârea motivată a instanței de fond, care de alt fel a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată la 24 aprilie 2023.

În aceste circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel, care corect a restituit apelul, deoarece

avocatul Sergiu Bucicov, recepționând încheierea instanței de apel și cunoscând despre necesitatea lichidării neajunsurilor cererii de apel, nu a depus diligență și nu s-a conformat indicațiilor date de instanța de apel de a lichida neajunsurile și de a depune apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1 532,61 lei în termen de 10 zile din momentul recepționării copiei încheierii și respinge argumentele recurentului invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate și pur declarative.

Conform prevederilor art. 75, alin. (4) din Codul de procedură civilă culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții, prin urmare neîndeplinirea de către avocatul Sergiu Bucicov a indicațiilor instanței de apel se echivalează cu neînlăturarea de către Nicolae Stratenco a neajunsurilor cererii de apel stabilite prin încheierea din data de 05 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs reamintește recurentului despre caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, ori atât Nicolae Stratenco, cât și avocatul Sergiu Bucicov urmau să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în încheierea din data de 05 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău și să prezinte în termenul indicat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1 532,61 lei. Nedepunerea de către partea în proces a diligențelor necesare pentru înlăturarea în termen a neajunsurilor nu poate constitui o circumstanță favorabilă recurentului în anularea încheierii contestate, cât timp nu a indicat ce a împiedicat să înlătore neajunsurile cererii de apel în termenul acordat.

La caz, apelantul, cunoscând despre încheierea instanței de apel din data de 05 mai 2023 prin care nu s-a dat curs apelului și s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile de acces la instanță, în speță îndeplinirea la timp a indicațiilor instanței de apel, care i-a acordat termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor apelului.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Dispoziții similare sunt prevăzute și în art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă potrivit cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În această ordine de idei, este cert, că neprezentând apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit de instanța de apel, Nicolae Stratenco și avocatul Sergiu Bucicov, au demonstrat o neglijență a drepturilor procedurale stipulate în legislația națională.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea din data de 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Nicolae Stratenco și avocatul Sergiu

Bucicov în interesele lui Nicolae Stratenco.

Se menține încheierea din data de 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva lui Nicolae Stratenco cu privire la încasarea datoriei în ordine de regres.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă